Innst. S. nr. 54.

(1998-99)

Innstilling frå utanrikskomiteen om endringar på statsbudsjettet for 1998 under kapittel administrerte av Utanriksdepartementet.

St.prp. nr. 25 (1998-99).

Til Stortinget.

Samandrag

I proposisjonen vert det gjort framlegg om å omdisponere 183,8þmill. kroner på budsjettet for utviklingshjelp i 1998 for å få til mest mogeleg effektiv bruk av midlane i budsjettåret.

Det vert føreslege å auke løyvingane til naudhjelp og humanitære tiltak fleire stader i verda m.a. til naudlidande i Mellom-Amerika. Midlane er tekne frå område der framdrift og rammevilkår for prosjekt og program av ulike årsaker er endra i høve til opphavlege planar. Det vert óg føreslege omprioriteringar i budsjettet.

Under kap. 0197 Hjelp til Sentral- og Aust-Europa og internasjonale miljøtiltak vert det føreslege omdisponert 10 mill. kroner til dekking av leveransar av mat og medisinar til Nordvest-Russland.

Det vert opplyst at budsjettet for utviklingshjelp for 1998 er på 10þ318þmill. kroner, inklusive 375þmill. kroner i ubrukte midlar overførde frå 1997.

Komiteen sine merknader

Komiteen syner til brev frå 17.þnovember 1998 frå statsråden for utvikling og menneskerettar om oppfølging av norsk initiativ til oppretting av eit gjeldsfond for land i Mellom-Amerika ramma av orkanen Mitch. Brevet følgjer som vedlegg til innstillinga.

Komiteen syner vidare til spørsmål frå komiteen til utanriksministeren og statsråden for utvikling og menneskerettar datert 27.þnovember 1998 og svar datert 30.þnovember 1998, båe vedlagt innstillinga.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet ser det som viktig å bidra konstruktivt i situasjoner der naturkatastrofer og lignende medfører et behov for humanitær hjelp. Dette fordi slike situasjoner medfører menneskelige lidelser som må avhjelpes raskt, og som ikke i seg selv er direkte resultat av de enkelte lands egne prioriteringer. Disse medlemmer mener det å dekke et akutt behov for mat og medisiner er den form for bistand som er nødvendig, samtidig som bistanden ikke gir den negative påvirkning for lands utvikling som standardisert prosjektbistand erfaringsmessig gir.

Disse medlemmer vil derfor støtte økningen for kap. 0190 Humanitær hjelp ved naturkatastrofar, kap 0191 Menneskerettar, humanitær hjelp og flyktningtiltak post 75 og post 76 og kap. 0197 Hjelp til Sentral- og Aust-Europa og internasjonale miljøtiltak.

Disse medlemmer vil stemme mot alle andre forslag til økninger.

Disse medlemmer merker seg at det foreslås en rekke reduksjoner innenfor budsjettet. Dette bekrefter det disse medlemmer lenge har hevdet, at det er rom for reduksjoner innenfor bistandskapitlene. Disse medlemmer ser intet behov for å fastholde midler på budsjettkapitler hvor det ikke er nevneverdig behov for midlene. Som en logisk følge av dette, slutter disse medlemmer seg til de foreslåtte reduksjonsforslag.

Komiteen si tilråding

Komiteen har elles ingen merknader, syner til proposisjonen og rår Stortinget til å gjere slikt

vedtak:

På statsbudsjettet for 1998 vert det gjort følgjande endringar:

Kap.	Post	Nemning	Kroner
		Auke	
0140		Utanriksdepartementets administrasjon av utviklingshjelpa	
	01	Driftsutgifter, vert auka med	1 600 000
		frå kr 81 475 000 til kr 83 075 000	
0141		Direktoratet for utviklingshjelp (NORAD)	
	01	Driftsutgifter, vert auka med	2 570 000
		frå kr 130 350 000 til kr 132 920 000	
0142		NORADs administrasjon av utanriksstasjonane	
	01	Driftsutgifter, vert auka med	1 530 000
		frå kr 148 404 000 til kr 149 934 000	
0143		Utanriksdepartementets administrasjon av utanriksstasjonane	
	01	Driftsutgifter, vert auka med	3 800 000
		frå kr 59 394 000 til kr 63 194 000	
0150		Utviklingshjelp til Afrika	
	78	Regionløyving for prioriterte land, *kan overførast*, vert auka med	5 000 000
		frå kr 320 000 000 til kr 325 000 000	
0151		Utviklingshjelp til Asia	
	74	Regionløyving til Asia, *kan overførast*, vert auka med	4 000 000
		frå kr 110 000 000 til kr 114 000 000	
0154		Opplysningsarbeid, organisasjonsliv og mellomfolkeleg samarbeid	
	71	Tilskot via frivillege organisasjonar, *kan overførast*, vert auka med	20 000 000
		frå kr 705 000 000 til kr 725 000 000	
0165		Bilateral utviklingshjelp administrert av internasjonale organisasjonar (multi-bi)	
	72	Tilskot til særorganisasjonar m.m., *kan overførast*, vert auka med	4 800 000
		frå kr 88 000 000 til kr 92 800 000	
0190		Humanitær hjelp ved naturkatastrofar	
	70	Tilskot, *kan overførast*, vert auka med	37 000 000
		frå kr 130 000 000 til kr 167 000 000	
0191		Menneskerettar, humanitær hjelp til flyktningtiltak	
	75	Tilskot til anna flyktningehjelp og menneskerettar, *kan overførast*, vert auka med	20 000 000
		frå 163 000 000 til kr 183 000 000	
	76	Tilskot til humanitær hjelp til Afrika, *kan overførast*, vert auka med	47 000 000
		frå kr 450 000 000 til kr 497 000 000	
	78	Tilskot til palestinske områder, *kan overførast*, vert auka med	11 500 000
		frå kr 135 000 000 til kr 146 500 000	

Kap.	Post	Nemning	Kroner
0192		Fred, forsoning og demokrati	
	70	Tilskot til generelle tiltak for fred, forsoning og demokrati, *kan overførast*, vert auka med .... frå kr 70 000 000 til kr 80 000 000	10 000 000
	71	Tilskot til humanitær hjelp og demokratitiltak i det tidlegare Jugoslavia og ODA-godkjende OSSE-land, *kan overførast*, vert auka med .... frå kr 344 500 000 til kr 359 500 000	15 000 000
0197		Hjelp til Sentral- og Aust-Europa og internasjonale miljøtiltak	
	75	Tilskot til prosjektsamarbeid ovanfor Sentral- og Aust-Europa, *kan overførast*, vert auka med .... frå kr 84 000 000 til kr 94 000 000	10 000 000
		Reduksjon	
0150		Utviklingshjelp til Afrika	
	01	Driftsutgifter, vert redusert med .... frå kr 40 000 000 til kr 28 000 000	12 000 000
	73	Langsiktig utviklingssamarbeid med Eritrea, *kan overførast*, vert redusert med .... frå kr 35 000 000 til kr 10 600 000	24 400 000
	79	Regionløyving for andre samarbeidsland, *kan overførast*, vert redusert med .... frå kr 485 000 000 til kr 382 800 000	102 200 000
0151		Utviklingshjelp til Asia	
	71	Langsiktig utviklingssamarbeid med Nepal, *kan overførast*, vert redusert med .... frå kr 40 000 000 til kr 26 000 000	14 000 000
0152		Utviklingshjelp til Mellom-Amerika	
	01	Driftsutgifter, vert redusert med .... frå kr 7 500 000 til kr 5 200 000	2 300 000
	71	Langsiktig utviklingssamarbeid med Nicaragua, *kan overførast*, vert redusert med .... frå kr 50 000 000 til kr 38 000 000	12 000 000
0155		Miljø- og naturressursforvalting	
	70	Tilskot til miljøverntiltak, *kan overførast*, vert redusert med .... frå kr 126 000 000 til kr 121 000 000	5 000 000
	71	Tilskot til utvida miljøvernsamarbeid, *kan overførast*, vert redusert med .... frå kr 207 500 000 til kr 201 000 000	6 500 000
0157		Næringsutvikling og økonomisk utvikling	
	70	Tilskot til næringslivet sine engasjement i utviklingsland, *kan overførast*, vert redusert med .... frå kr 38 000 000 til kr 34 000 000	4 000 000
	73	Tilskot til opplæring ved eksport, *kan overførast*, vert redusert med .... frå kr 10 000 000 til kr 9 000 000	1 000 000

Kap.	Post	Nemning	Kroner
0165		Bilateral utviklingshjelp administrert av internasjonale organisasjonar (multi-bi)	
	01	Driftsutgifter, vert redusert med .... frå kr 4 100 000 til kr 3 700 000	400 000
0197		Hjelp til Sentral- og Aust-Europa og internasjonale miljøtiltak	
	74	Tilskot til atomtryggingstiltak i Aust-Europa, *kan overførast*, vert redusert med .... frå kr 38 000 000 til kr 28 000 000	10 000 000

Oslo, i utanrikskomiteen, den 2.þdesember 1998.

Haakon Blankenborg,	**Einar Steensnæs,**
leiar og ordførar.	sekretær.

Vedlegg 1

Brev datert 17.þnovember 1998 frå statsråden for utvikling og menneskerettar om oppfølging av norsk initiativ til oppretting av gjeldsfond for mellomamerikanske land ramma av orkanen Mitch.

I forbindelse med skadevirkningene av orkanen Mitch i fire mellomamerikanske land, har Regjeringen tatt et initiativ for å få Verdensbanken til å opprette et fond for å lette landenes betjening av gjeld til de tre viktigste internasjonale finansinstitusjonene for området: Verdensbanken, Det internasjonale valutafondet og Den inter-amerikanske utviklingsbank. Vi har foreslått for Verdensbanken at fondet blir åpent for gavebidrag fra alle interesserte giverland. Formålet er å hindre at begrensede ressurser brukes til gjeldsbetjening til fortrengsel for nødvendig gjenoppbygging. Verdensbanken har et første utkast til utforming av fondet under utarbeidelse og vil ha kontakt med Norge og andre interesserte giverland før det opprettes formelt.

Regjeringen er villig til å følge opp initiativet ved å overføre 120 millioner kroner til fondet, forutsatt at det får en tilfredsstillende utforming. Disse midlene er disponible innenfor årets budsjett for Utenriksdepartementet, under kap. 0166 gjeldslettetiltak, post 70 tilskudd til fond for internasjonale gjeldsoperasjoner. Dermed kan beløpet overføres allerede i år, noe som er positivt, da landenes problemer knyttet til gjeldsbetjening er akutte.

Den samlede bevilgningen over denne posten er på 295 millioner kroner for 1998.

I St.prp. nr. 1 (1997-98) står det under omtalen av posten blant annet følgende:

«Formålet med gjeldsfondet er å bidra til å lette utviklingslandenes gjeldsbyrde og sikre økte ressursoverføringer til de fattigste og mest gjeldstyngede land, spesielt Afrika sør for Sahara.»

Med den planlagte allokering av 120 millioner kroner vil en noe større del av det som var tenkt opprinnelig gå til land utenfor Afrika. Ved disponeringen av den resterende del av denne budsjettposten vil jeg imidlertid påse at Afrika prioriteres særskilt. Jeg mener derfor at Stortingets intensjon med bevilgningen samlet vil være ivaretatt.

Vedlegg 2

Spørsmål frå komiteen til statsråden for utvikling og menneskerettar, datert 27.þnovember 1998 og svar datert 30.þnovember 1998.

Spørsmål

Komiteen vil be om en nærmere redegjørelse og begrunnelse for reduksjonene foreslått på kap. 0157 Næringsutvikling og økonomisk utvikling, post 70 og post 73.

Svar

Post 70 går til forundersøkelser, grunnlagsinvesteringer og opplæringstiltak i forbindelse med norske bedrifters etablering i utviklingsland. Reduksjonen av bevilgningen fra 38 til 34 mill. kroner skyldes forsinkelser i gjennomføringen av spesielt tre store prosjekter i Asia hvor det er gitt tilsagn om støtte ved etablering. Dette gjelder Dynos limprosjekt i Vietnam, Telenors satsning i Bangladesh og Kværner Energys etablering i Kina. I denne type prosjekter er NORADs utbetaling av tilskudd avhengig av at de avtalemessige forhold mellom den norske bedriften og mottakerlandet er i orden, og at betingelsene i kontrakten blir oppfylt. I ovenstående tilfeller er det derfor forsinkelser på dette området som har medført reduserte utbetalinger i 1998.

Tilskudd under post 73 er også avhengig av kommersielle kontrakter mellom norske leverandører og mottakerlandet. Reduksjonen av posten fra 10 til 9 mill. kroner skyldes hovedsakelig forsinket utbetaling av opplæringstilskudd for leveranser på miljøområdet fra ABB til Kina hvor framdriften i henhold til kontrakten ikke har godtgjort utbetaling i 1998 som forutsatt.

Vedlegg 3

Brev fra Utenriksdepartementet til Stortingets utenrikskomite, datert 23.þnovember 1998.

St prp nr 25 (1998-99) - Korreksjon

Utanriksdepartementet viser til telefonsamtale med sekretær Åge Grutle 20.þnovember 1998. Som opplyst i ovannevnte telefonsamtale er det i St prp nr 25 (1998-99) ført opp feil beløp på sidene 6 og 8:

1. På side 6 i proposisjonen under kap. 0143, post 01 skal rette beløp vera *fråþkrþ59þ394þ000 til krþ63þ194þ000.* Forslaget om krþ3þ800þ000 i auka løyving er korrekt.
2. På side 8 i proposisjonen under kap. 0197, post 74 skal rette beløp vera *fråþkrþ38þ000þ000 til krþ28þ000þ000.* Forslaget om krþ10þ00þ000 i reduksjon i løyvinga er korrekt.